

ZNANSTVENI SKUP

Na Pazinštini u 10 godina povećan broj Hrvata

U središnjoj Istri prema rezultatima popisa iz 2021. u ukupnom stanovništvu većinu čine Hrvati kojih je 2021. bilo 86 posto (17.493 osoba), što je više od udjela iz prethodnog popisa 2011. godine kada ih je bilo 76,7 posto

03.10.2022 06:51 | Autor: Anđelo DAGOSTIN

Sudionici ovogodišnjeg Pazinskog memorijala

Održan je još jedan znanstveni skup Pazinski memorijal i to po 49. put u organizaciji Katedre Čakavskog sabora za povijest Istre iz Pazina. U prvom dijelu predavanja tema je bila "Stanovništvo središnje Istre prema matičnim knjigama i službenim popisima stanovništva". Izlaganja je otvorio Josip Šiklič na temu "Demografska kretanja na području središnje Istre od 1857. do 2021."

TEKST SE NASTAVLJA NAKON OGLASA

Stanovništvo sve starije

- Obilježja razdoblja od 1857. do 2021. su dvije različite faze: porast broja stanovnika do 1921., a potom faza depopulacije koja traje od 1931. do zadnjeg popisa 2021., ustvrdio je Šiklič. Prosječna starost stanovništva središnje Istre povećana je s 32,8 godina 1961. na 42 godine 2011., te na 43,6 godina 2021. - U središnjoj Istri prema rezultatima popisa iz 2021. u ukupnom stanovništvu većinu čine Hrvati kojih je 2021. bilo 86 posto (17.493 osoba), što je više od udjela iz prethodnog popisa 2011. godine kada ih je bilo 76,7 posto (16.367 osoba). To znači da se broj regionalno izjašnjenih (Istrijani), dijela nacionalnih manjina, onih koji su se izjasnili u smislu vjerske pripadnosti u međupopisnom razdoblju 2011.-2021. smanjio u apsolutnom i relativnom iznosu. Broj Hrvata povećan je za 9,3 posto, a broj regionalno izjašnjenih manji je u istom omjeru, rekao je Šiklič.

Marko Jelenić govorio je na temu "Kriza smrtnosti 1817. u župama središnje Istre. Izabrani primjeri".

- Kriza smrtnosti 1817. opći je fenomen diljem Istre, a uzrokom su mu bila uzastopna propadanja ljetina tijekom više godina zaredom, a osobito nakon 1815. Kada je namirnica nestalo pojavila se glad, koja se pretakala u povećanu smrtnost. Najteže stanje bilo je u Pićnu, gdje je smrtnost povećana za gotovo šest puta. U Starom Pazinu i Žminju udvostručen je broj umrlih, kaže Jelenić.

"Stanovništvo Trviža u 19. stoljeću prema matičnim knjigama" bila je tema Mirele Mrak Kliman, dok je epidemija "plave smrti" u Pazinu 1855. godine bila opservacija Ive Kolić.

Tema istarske željeznice

Nikola Ardalić obradio je temu "Krštenja u Pazinu u razdoblju od 1850.-1870.", a "Pazinski kler 17. stoljeća: imena i službe" bila je tema koju je izložio Elvis Orbančić. U drugom dijelu predavanja tema je bila "150 godina ideje i stvarnosti istarske željeznice", u povodu 120. obljetnice Parenzane. Josip Orbančić je dao tako "Prikaz 150 godina željeznice u Istri (usporedba između država koje su im upravljale)".

- Više od desetljeća trajala su nastojanja da se Istra poveže na željezničku mrežu Austro-Ugarske Monarhije. Konačno je 1873. godine bio usvojen zakon, izgrađena pruga i 20. rujna 1876. započeo je redoviti promet Divača-Pula s odvojkom Kanfanar-Rovinj. 150 godina je dug period i željeznica u Istri je jedna najstarijih djelujućih sistema kod nas. (...) U Istri su bile tokom vremena izgrađene i pruge prema Trstu, Poreču, Raši i Koprju. Bilo je i više projekata koji se nisu ostvarili, među kojima je i pruga tunelom kroz Učku koja bi se spojila s prugom Pivka-Rijeka, kazao je Orbančić.

"Gospodarske promjene u Istri do 1918 i poveznica sa željeznicom" bilo je izlaganje Alide Perkov. Nada Prodan Mraković dala je svoju viziju na temu "Turistička valorizacija uskotračne pruge Parenzane" koja, kako je rekla, i motiv dolaska u Istru. Njome prođe preko 100 tisuća posjetitelja, što biciklista, što pješaka te posredstvom njezine turističke valorizacije koriste imaju sva područja, gradovi i mjesta kojima prolazi zajedno sa svojim sadržajima. "Istarska željeznica u fondovima Državnog arhiva u Pazinu" bila je pak tema Maje Milovan, a "Muzealizacija istarske željeznice na primjeru Muzeja grada Pazina" ona Ivana Smoljana i Maje Zidarić Pilat.

Digitalizirano izdanje zbornika Pazinski memorijal

Predstavljeno je i digitalizirano izdanje zbornika Pazinski memorijal. Digitalizacija je obavljena u okviru projekta Istarskoga povijesnog društva "Digitalizacija historiografske literature", a u suradnji s nakladnikom - Katedrom Čakavskoga sabora za povijest Istre. U potpunosti su digitalizirani i pretraživi dosadašnji 31 svezak, objavljeni u razdoblju 1971. – 2021. godine, dostupni na mrežnoj stranici Društva (ipd-ssi.hr).